

Høreproblemer og arbejdslivet

En undersøgelse på baggrund af SHILD 2020

Høreproblemer og arbejdslivet
– En undersøgelse på baggrund af SHILD 2020

© VIVE og forfatterne, 2023

e-ISBN: 978-87-7582-270-6

Projekt: 302716

Finansiering: Høreforeningen

VIVE

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd
Herluf Trolles Gade 11
1052 København K
www.vive.dk

VIVEs publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

VIVE støtter FN's verdensmål og angiver her, hvilket eller hvilke verdensmål der knytter sig til publikationen.

Forord

Høreproblemer kan have store konsekvenser for personers muligheder for at deltage på arbejdsmarkedet og andre centrale dele af samfundet. Denne rapport skal bidrage med viden om omfanget af høreproblemer i befolkningen, samt hvilken betydning høreproblemer kan have for arbejdslivet.

Undersøgelsen baserer sig på data fra den tredje og seneste bølge af spørgeskemaundersøgelsen SHILD (Survey of Health, Impairment and Living Conditions in Denmark) gennemført i efteråret 2020.

Rapporten er udarbejdet af seniorforsker Anna Amilon og analytiker Mads Lybech Christensen (projektleder).

Rapporten er blevet læst og kommenteret af en sagkyndig reviewer, der takkes for kommentarer.

Undersøgelsen er bestilt og finansieret af Høreforeningen.

Lisbeth Pedersen

Forsknings- og analysechef for VIVE Arbejde og Ældre

Indholdsfortegnelse

Hovedresultater	5	
<hr/>		
1	Indledning	8
1.1	Baggrund	8
1.2	Formål	8
1.3	Metode	8
1.4	Operationalisering af høreproblemer	9
<hr/>		
2	Gruppen af personer med høreproblemer	11
2.1	Antal og andele af personer med høreproblemer	12
2.2	Høreproblemer og demografiske karakteristika	14
<hr/>		
3	Betydning af høreproblemer for arbejdslivet	17
3.1	Beskæftigelse	17
3.2	Arbejdstimer om ugen	19
3.3	Tilfredshed med arbejde	21
3.4	Arbejdsevne	22
<hr/>		
4	Betydningen af høreproblemer i forhold til det sociale liv på arbejdet	24
<hr/>		
5	Konklusion	28
<hr/>		
Litteratur	29	
<hr/>		
Bilag 1 Resultater for høreapparat gruppen	30	

Hovedresultater

Hørelsen har stor betydning for personers muligheder for at kunne kommunikere med andre mennesker, og nedsat hørelse kan derfor også have betydning for personers muligheder for at deltage på en række centrale områder i samfundet såsom arbejdsmarkedet. Formålet med denne rapport er at belyse, hvor mange i den arbejdsdygtige alder der har høreproblemer, samt hvordan denne gruppe klarer sig på arbejdsmarkedet og i det sociale liv på arbejdet sammenlignet med personer uden høreproblemer.

Nedsat hørelse

Oplysninger om nedsat hørelse er indsamlet gennem spørgeskemaundersøgelsen SHILD 2020 (Survey of Health, Impairment and Living Conditions in Denmark). Vi definerer nedsat hørelse ud fra spørgsmålet: *Har du problemer med din hørelse? (selvom du bruger høreapparater eller Cochlear Implantat)*. Svarmulighederne er:

- Nej, ingen vanskelighed
- Ja, lidt vanskelighed
- Ja, en del vanskelighed
- Kan slet ikke høre

I analyserne har vi slået de to sidstnævnte grupper sammen (dvs. dem med 'en del vanskelighed' og dem, der 'slet ikke kan høre'), fordi meget få personer angiver, at de slet ikke kan høre. Det vil sige, at vi i analyserne sammenligner en gruppe, der ingen høreproblemer har, med hhv. en gruppe med lidt vanskelighed med at høre og en gruppe med en del vanskelighed med at høre.

Omkring 20 pct. af befolkningen mellem 18-64 år har problemer med hørelsen

18 pct. af befolkningen mellem 18-64 år har lidt vanskelighed med deres hørelse, hvilket svarer til ca. 632.000 personer, mens 2,2 pct. har en del vanskelighed med deres hørelse, hvilket svarer til ca. 78.000 personer i befolkningen. 0,1 pct. angiver, at de slet ikke kan høre, hvilket svarer til ca. 4.350 personer i befolkningen.

Personer med høreproblemer er i gennemsnit ældre og oftere mænd

Personer med høreproblemer er i gennemsnit ældre end personer uden høreproblemer. I forhold til den kønsmæssige fordeling så er der en højere andel af mænd med høreproblemer sammenlignet med gruppen uden høreproblemer. Derudover finder vi, at der ikke er en forskel i

andelen med en kompetencegivende uddannelse for personer med og uden høreproblemer, når man tager højde for de alders- og kønsmæssige forskelle, der er mellem grupperne med og uden høreproblemer.

Høreproblemer har betydning for forskellige aspekter af arbejdslivet

Når vi ser på betydningen af hørenedsættelse på arbejdslivet for personer i alderen 18-64 år, finder vi, at særligt gruppen med en del vanskelighed med at høre i mindre grad er i beskæftigelse sammenlignet med gruppen uden høreproblemer. Andelen af personer, som ikke er i beskæftigelse, er næsten dobbelt så stor i gruppen med en del vanskelighed med at høre sammenlignet med gruppen uden høreproblemer (hhv. 15 pct. og 28 pct., dvs. en forskel på 13 procentpoint). En del af denne forskel skyldes dog, at grupperne er forskelligt sammensat i forhold til alder, køn og uddannelse, så når man tager højde for disse forskelle, falder forskellen i andelen af personer, som ikke er i beskæftigelse, for gruppen med en del vanskelighed med at høre og gruppen uden høreproblemer fra 13 procentpoint til 9 procentpoint. For gruppen med en del vanskelighed med at høre finder vi desuden, at de personer, som er i beskæftigelse i denne gruppe, i gennemsnit arbejder omkring 2,5 færre timer om ugen sammenlignet med gruppen uden høreproblemer, efter at vi har taget højde for de førnævnte forskelle i baggrundskarakteristika (alder, køn og uddannelse).

Yderligere finder vi, at den selvvaluerede arbejdsevne for de to grupper med høreproblemer er lavere sammenlignet med gruppen uden høreproblemer. Den selvvaluerede arbejdsevne måles på en skala fra 0-10, hvor 0 er 'meget dårlig', og 10 er 'meget god'. For gruppen med en del vanskelighed med at høre er den gennemsnitlige selvvaluerede arbejdsevne 6,6, mens den for gruppen uden høreproblemer er på 8,2. Altså er den gennemsnitlige selvvaluerede arbejdsevne 1,6 point lavere for gruppen med en del vanskelighed med at høre sammenlignet med gruppen uden høreproblemer. Denne forskel falder til 1,3 point, efter at vi har taget højde for forskelle i baggrundskarakteristika (alder, køn og uddannelse). Til gengæld er der kun en mindre forskel i selvvalueret arbejdsevne mellem gruppen med lidt vanskelighed med at høre og gruppen uden høreproblemer, efter at vi har taget højde for forskelle i baggrundskarakteristika (alder, køn og uddannelse).

Høreproblemer har også betydning for det sociale liv på arbejdet

Til sidst ser vi også på betydningen af hørenedsættelse i forhold til det sociale liv på arbejdet for personer i alderen 40-64 år. Vi finder, at andelen, som angiver, at de meget gerne deltager i det sociale samvær på arbejdet, er lavere for begge grupper med høreproblemer sammenlignet med gruppen uden høreproblemer. Samtidig er andelen, som helst ikke deltager i det sociale samvær på arbejdet, højere for begge grupper med høreproblemer sammenlignet med gruppen uden høreproblemer. Derudover finder vi, at andelen, som kun kan følge med i meget lidt eller ingenting, når der bliver talt sammen i grupper på arbejdet, er en del højere for gruppen med en del vanskelighed med at høre

sammenlignet med gruppen uden høreproblemer (hhv. 8 pct. og 1 pct.). Andelen, som kan følge med i alt, hvad der bliver talt om, når der bliver talt sammen i grupper på arbejdet, er desuden betydeligt lavere for gruppen med en del vanskelighed med at høre sammenlignet med gruppen uden høreproblemer (hhv. 35 pct. og 71 pct.). Yderligere finder vi også, at andelen, som angiver, at de kan deltage på lige fod med kollegaerne i det uformelle samvær på arbejdspladsen, er lavere for især gruppen med en del vanskelighed med at høre sammenlignet med gruppen uden høreproblemer.

Konklusion

Resultaterne i denne undersøgelse viser, at når man sammenligner grupperne med høreproblemer med gruppen uden høreproblemer, er der tydelige forskelle i forhold til arbejdslivet og muligheden for at deltage i det sociale liv på arbejdspladsen. Dette gælder især for gruppen med en del vanskelighed med at høre. Det er dog også værd at påpege, at der er tale om beskrivende analyser, hvilket betyder, at man ikke direkte kan konkludere, at forskellene i denne rapport *kun* skyldes hørenedsættelse. Der kan således også være andre forskelle mellem grupperne, som vi ikke har mulighed for at tage højde for i denne rapport, som kan have betydning for arbejdslivet.

1 Indledning

1.1 Baggrund

Nedsat hørelse kan have stor betydning for personers muligheder for at kunne kommunikere med andre mennesker i det daglige liv. Høreproblemer kan derfor også have store konsekvenser for personers muligheder for at deltage i uddannelsessystemet, på arbejdsmarkedet og i det sociale liv (Christensen, 2006; Järvelin, Mäki-Torkko, Sorri, & Rantakallio, 1997; Mikkola et al., 2015). Nedsat hørelse kan således have stor betydning for personers generelle livskvalitet (Tseng, Liu, Lou, & Huang, 2018). Selvom det ofte er ældre personer, som rammes af høretab, så har nyere undersøgelser også vist, at der er sket en stigning i antallet af unge, som er i risiko for nedsat hørelse (Dillard et al., 2022; WHO, 2023). Det er derfor i høj grad relevant at undersøge, hvad der karakteriserer gruppen af personer med høreproblemer i den arbejdsdygtige alder, og hvordan denne gruppe klarer sig på arbejdsmarkedet og i det sociale liv på arbejdet sammenlignet med personer, som ikke har problemer med hørelsen.

1.2 Formål

Rapporten har til formål at belyse, hvor mange i den arbejdsdygtige alder der har høreproblemer, samt hvordan denne gruppe klarer sig på arbejdsmarkedet og i det sociale liv på arbejdet sammenlignet med personer uden høreproblemer. Undersøgelsen bidrager derfor med viden om omfanget af høreproblemer i befolkningen, samt hvilken betydning høreproblemer kan have for arbejdslivet. Rapportens resultater kan således være med til at belyse, inden for hvilke områder der kan være behov for at sætte ind med henblik på at reducere barrierer og fremme muligheder for aktiv deltagelse i arbejdslivet for personer med høreproblemer.

1.3 Metode

Resultaterne i denne rapport er baseret på beskrivende analyser af sammenhænge. Til at undersøge sammenhængene mellem høreproblemer og forskellige karakteristika ser vi således på fordelinger og gennemsnit. I rapporten be-

nytter vi signifikanstest til at teste, hvorvidt der er en signifikant forskel mellem grupperne med og uden høreproblemer.¹ De statistiske test anvender vi for at undersøge, hvorvidt de forskelle, vi finder imellem mennesker med og uden høreproblemer, skyldes den statistiske usikkerhed, der er forbundet med, at vi arbejder med en stikprøve, eller om de med stor sandsynlighed kan findes i befolkningen (dvs. er statistisk signifikante). Resultatet af signifikanstestene er angivet i tabellerne ved hjælp af stjerner: * angiver, at resultatet er signifikant på et 5-procents niveau, ** angiver, at resultatet er signifikant på et 1-procents niveau, og *** angiver, at resultatet er signifikant på et 0,1-procents niveau (jo flere stjerner, desto større sandsynlighed for, at forskellen mellem grupperne ikke skyldes tilfældigheder). Med mindre andet angives i teksten, tester vi altid resultaterne for grupperne med høreproblemer op imod den samme referencegruppe, som er personer uden høreproblemer.

Vi benytter os derudover enkelte steder i rapporten af multiple regressionsmodeller, estimeret ved mindste kvadraters metode, til at undersøge udvalgte sammenhænge.² Med regressionsmodeller er det muligt at undersøge specifikke sammenhænge, mens man samtidig kontrollerer for baggrundskarakteristika, som kan påvirke den sammenhæng, man er interesseret i at undersøge. I regressionsmodellerne kontrollerer vi således for betydningen af alder, køn og uddannelse.³ Rapportens resultater er dog ikke kausale og kan ikke fortolkes som direkte årsagssammenhænge. Dette skyldes bl.a., at vi med den anvendte data ikke har mulighed for at tage højde for alle forskelle mellem grupperne med og uden høreproblemer.

1.4 Operationalisering af høreproblemer

Der findes en række måder, hvorpå man kan operationalisere høreproblemer (Christensen, 2006). I denne rapport tager vi primært udgangspunkt i spørgsmål, der drejer sig om den funktionelle hørelse, hvor fokus således er på, hvordan personer oplever deres egen hørelse. Vi undersøger dog også antallet og andelen af personer med høreapparat eller Cochlear Implantat (CI)⁴, da dette mål også kan sige noget om antallet af personer med høreproblemer. Fokus i rapporten er dog hovedsageligt på den funktionelle hørelse, da vi vurderer, at dette er et mere validt mål for høreproblemer, da der her bliver spurgt ind til

¹ Vi benytter hhv. Pearson's χ^2 test og Adjusted Wald test som signifikanstest.

² Når vi ser på sammenhænge mellem høretab og resultatmål med to mulige udfald (fx 0 og 1), benytter vi lineære sandsynlighedsmodeller. Vi bruger denne metode, fordi den muliggør sammenligning af koefficienter på tværs af modeller, såvel som en intuitiv fortolkning af estimerne (Mood, 2010).

³ I modellerne inkluderer vi også kvadreret alder (alder²) for at tage højde for ikke-lineære sammenhænge i forhold til alder og de resultatmål, vi undersøger. Dette skyldes, at alderens indflydelse ikke nødvendigvis er den samme gennem hele livet, men kan variere, hvilket vi i højere grad kan tage højde for ved at inkludere kvadreret alder i modellerne.

⁴ "Cochlear Implant er et avanceret høreapparat, der giver mennesker med svær hørenedsættelse og døve mulighed for at opfatte lyd." (Høreforeningen, 2023).

graden af høreproblemer, selvom man bruger høreapparat eller CI. Det er dermed respondenternes oplevelse af deres hørelse, der er omdrejningspunkt for analyserne. Analyserne i denne rapport er dog også lavet for personer med og uden høreapparat. Disse resultater kan findes i Bilag 1.

2 Gruppen af personer med høreproblemer

I dette kapitel undersøger vi først, hvor mange personer der angiver at have høreproblemer i alderen 18-64 år. Dernæst sammenligner vi grupperne med og uden høreproblemer i forhold til demografiske karakteristika som alder, køn og uddannelse.

Boks 2.1 Data – SHILD

- Analyserne baserer sig på spørgeskemadata indsamlet i 2020 fra den tredje bølge af SHILD (Survey of Health, Impairment and Living Conditions in Denmark). SHILD er en landsdækkende undersøgelse om levevilkår og handicap for den danske befolkning i alderen 16-64 år. Analyserne i denne rapport ser på personer i alderen 18-64 år, medmindre andet angives i teksten. SHILD 2020 blev gennemført af Danmarks Statistik i perioden 9. september 2020 til 22. november 2020. I alt 17.935 personer besvarede undersøgelsen ud af 38.000 udtrukne personer. Svarprocenten for SHILD 2020 var således 47 pct. SHILD 2020 er beskrevet yderligere i (Amilon, Østergaard, & Olsen, 2020).
- Respondenternes højeste fuldførte uddannelsesniveau måler vi ved at koble SHILD med registerdata fra Danmarks Statistik.
- Vi benytter vægte konstrueret af Danmarks Statistik i analyserne for at korrigere for skævheder i forhold til, hvem der har svaret på spørgeskemaet. Vægtene sørger for, at svardata bliver repræsentativt for befolkningen.

2.1 Antal og andele af personer med høreproblemer

I SHILD bliver respondenterne spurgt, om de har problemer med deres hørelse, selvom de bruger høreapparat eller CI. Til dette spørgsmål har de mulighed for at svare følgende: 1) 'Ingen vanskelighed', 2) 'Lidt vanskelighed', 3) 'En del vanskelighed', 4) 'Kan slet ikke høre'.⁵ Tabel 2.1 viser andele og antal, som har svaret på spørgsmålet om høreproblemer, samt det udregnede antal personer i populationen i de forskellige kategorier.

Tabel 2.1 viser, at lige under 80 pct. af befolkningen mellem 18-64 år ingen vanskelighed har med deres hørelse, hvilket svarer til ca. 2,8 mio. personer. 18 pct. har lidt vanskelighed med deres hørelse, hvilket svarer til ca. 632.000 personer, mens 2,2 pct. har en del vanskelighed med deres hørelse, hvilket svarer til ca. 78.200 personer i befolkningen. Derudover viser tabellen, at 0,1 pct. slet ikke kan høre, hvilket svarer til ca. 4.350 personer i befolkningen.

Tabel 2.1 Har du problemer med din hørelse? (Selvom du bruger høreapparat eller Cochlear Implantat)

	Andele	Respondenter 2020 (18-64 årige) ¹	Population 2020 (18-64 årige) ²
Nej, ingen vanskelighed	79,6	13.461	ca. 2.791.018
Ja, lidt vanskelighed	18,0	3.572	ca. 632.200
Ja, en del vanskelighed	2,2	423	ca. 78.185
Kan slet ikke høre	0,1	14	ca. 4.354
Total	100	17.470	3.505.758

Anm.: Vægtede andele. Personer mellem 18-64 år.

Note: ¹ Uvægtede antal. ² Populationsestimaterne for de enkelte grupper er beregnet med udgangspunkt i befolkningsdata fra Danmarks Statistik for den totale population mellem 18-64 år (3.505.758) og de vægtede andele. I beregningerne benyttes vi vægtede andele med flere decimaler, end der er vist i tabellen for at få mere præcise populationsestimater.

Kilde: SHILD 2020.

I SHILD bliver respondenterne desuden spurgt, hvorvidt de benytter høreapparat eller CI. Tabel 2.2 viser, at 2,2 pct. i befolkningen mellem 18-64 år benytter høreapparat eller CI, hvilket svarer til ca. 78.000 personer.

⁵ Spørgsmålet indgår også i "Washington Group Short Set of Disability Questions", som er et kort spørgeskema, udarbejdet i FN-regi, med det formål at identificere mennesker med handicap (Madans, Loeb, & Altman, 2011).

Tabel 2.2 Benytter du høreapparat eller Cochlear Implantat?

	Andele	Respondenter 2020 (18-64 årige) ¹	Population 2020 (18-64 årige) ²
Nej	97,8	16.989	ca. 3.427.968
Ja	2,2	479	ca. 77.789
Total	100	17.468	3.505.758

Anm.: Vægtede andele. Personer mellem 18-64 år.

Note: ¹ Uvægtede antal. ² Populationsestimaterne for de enkelte grupper er beregnet med udgangspunkt i befolkningsdata fra Danmarks Statistik for den totale population mellem 18-64 år (3.505.758) og de vægtede andele. I beregningerne benytter vi vægtede andele med flere decimaler, end der er vist i tabellen for at få mere præcise populationsestimater.

Kilde: SHILD 2020.

Både Tabel 2.1 og Tabel 2.2 viser, at andelen af personer med hhv. en del vanskelighed med at høre og andelen af personer, som benytter høreapparat eller CI, er på omkring 2,2 pct. I Tabel 2.3 ser vi på overlappet mellem de tre grupper og brugen af høreapparat eller CI. Tabellen viser, at omkring en tredjedel af personerne med en del vanskelighed med at høre benytter høreapparat eller CI, mens to tredjedele af gruppen ikke benytter disse hjælpemidler. Derudover viser tabellen, at selvom andelen af personer, som benytter høreapparat eller CI, er højere for gruppen med en del vanskelighed med at høre i forhold til de to andre grupper, så er der ikke et klart overlap mellem grupperne med høreproblemer og gruppen, som benytter høreapparat. Der er således i overvejende grad tale om forskellige personer, som angiver at have høreproblemer, og som angiver, at de benytter høreapparat eller CI. Det begrænsede overlap kan måske skyldes individuelle forskelle i forhold til, i hvilken grad høreapparat eller CI kan bidrage til at afhjælpe høreproblemer.

Tabel 2.3 Andele af de tre grupper med og uden høreproblemer, som benytter høreapparat eller CI. Andele, pct.

	Ingen vanskelighed	Lidt vanskelighed***	En del vanskelighed***
Benytter ikke høreapparat eller CI	99,7	93,6	66,2
Benytter høreapparat eller CI	0,3	6,4	33,8
Total	100	100	100
Uvægtet antal	13.454	3.572	436

Anm.: Vægtede andele. Personer mellem 18-64 år.

Kilde: SHILD 2020.

2.2 Høreproblemer og demografiske karakteristika

I dette afsnit sammenligner vi gruppen uden høreproblemer (ingen vanskelighed) med de to grupper med lidt eller en del vanskelighed med at høre i forhold til demografiske karakteristika som alder, køn og uddannelse. Af diskretionssyn har vi valgt at sammenlægge grupperne, som har hhv. en 'del vanskelighed med at høre', og gruppen, som 'slet ikke kan høre'.

2.2.1 Alder

Tabel 2.4 viser den gennemsnitlige alder for de tre grupper. Tabellen viser, at gruppen af personer uden høreproblemer i gennemsnit er omkring 40 år, mens gruppen af personer med lidt vanskelighed med at høre i gennemsnit er omkring 46 år. Gruppen af personer med en del vanskelighed med at høre er i gennemsnit omkring 50 år.

Det er ikke overraskende, at grupperne med høreproblemer er ældre end gruppen uden høreproblemer, da hørelsen forværres med alderen. Flere får derfor høreproblemer med alderen, og eksisterende høreproblemer kan samtidig også forværres (Bengtsson & Røgeskov, 2010).

Tabel 2.4 Gennemsnitlig alder for de tre grupper med og uden høreproblemer. Alder og antal

	Ingen vanskelighed	Lidt vanskelighed***	En del vanskelighed***
Gennemsnitlig alder	40,1	46	49,7
Uvægtet antal	13.461	3.572	437

Anm.: Vægtede gennemsnit. Personer mellem 18-64 år.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

Kilde: SHILD 2020.

2.2.2 Uddannelsesmæssig fordeling – kompetencegivende uddannelse

Tabel 2.5 viser fordelingen for kompetencegivende uddannelse som højeste fuldførte uddannelse for de tre grupper. Kompetencegivende uddannelse defineres som enten en erhvervsfaglig uddannelse eller en videregående uddannelse (kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse). Da de yngste

personer i mindre grad har mulighed for at nå at færdiggøre en kompetencegivende uddannelse på det tidspunkt, vi måler deres uddannelse, vælger vi i denne analyse at indskrænke aldersintervallet til personer mellem 25-64 år. Tabellen viser, at andelen af personer med en kompetencegivende uddannelse er forskellig for de tre grupper, idet andelen med en kompetencegivende uddannelse er højere for gruppen med ingen vanskelighed med at høre sammenlignet med de to grupper med høreproblemer. Den uddannelsesmæssige fordeling kan dog være påvirket af forskelle i baggrundskaraktetika for de tre grupper. Derfor benytter vi i Tabel 2.6 multipel regression til at kontrollere for betydningen af alder og køn. Denne tabel viser, at når man tager højde for disse to demografiske faktorer, så er der ikke en signifikant forskel i andelen med en kompetencegivende uddannelse for grupperne. Det tyder derfor på, at forskellene i andelen med en kompetencegivende uddannelse i Tabel 2.5 primært skyldes forskelle mellem grupperne i forhold til alder og køn.

Tabel 2.5 Uddannelsesmæssig fordeling for de tre grupper med og uden høreproblemer. Andele, pct.

	Ingen vanskelighed	Lidt vanskelighed***	En del vanskelighed*
Ikke kompetencegivende uddannelse	24,1	28,4	30,9
Kompetencegivende uddannelse	75,9	71,6	69,1
Total	100	100	100
Uvægtet antal	11.959	3.337	420

Anm.: Vægtede andele. Personer mellem 25-64 år. Højeste fuldførte uddannelse i 2019.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

Kilde: SHILD 2020 og registerdata fra Danmarks Statistik 2019.

Tabel 2.6 Regressionskoefficienter: Kompetencegivende uddannelse for de tre grupper med og uden høreproblemer

	Model 1	Model 2
	Kompetencegivende udd. vs. Ikke kompetencegivende udd. (Uden kontrol for demografiske karakteristika) ¹	Kompetencegivende udd. vs. Ikke kompetencegivende udd. (Med kontrol for demografiske karakteristika) ²
Ingen vanskelighed (ref.)	.	.
Lidt vanskelighed	-0,042*** (-3,64)	-0,018 (-1,50)
En del vanskelighed	-0,067* (-2,38)	-0,027 (-0,96)
Konstant	0,759*** (146,83)	0,035 (0,45)
N	15.716	15.716

Anm.: Med vægtning. Personer mellem 25-64 år. T-værdi i parenteserne.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001. ¹Uden kontrol for køn, alder og kvadreret alder i model 1. ²Med kontrol for køn, alder og kvadreret alder i model 2.

Kilde: SHILD 2020 og registerdata om uddannelsesniveau fra Danmarks Statistik 2019.

2.2.3 Kønsmæssig fordeling

Tabel 2.7 viser den kønsmæssige fordeling for de tre grupper. Tabellen viser, at for de to grupper med høreproblemer er der en højere andel af mænd, og andelen er stigende, jo større vanskelighed man har med at høre. For gruppen uden høreproblemer er der næsten lige store andele af mænd og kvinder. Tidligere studier har også vist, at mænd har dårligere hørelse end kvinder, når man ser på personer i alderen 50-64 år (Christensen, 2006).

Tabel 2.7 Kønsmæssig fordeling for de tre grupper med og uden høreproblemer. Andele, pct.

	Ingen vanskelighed	Lidt vanskelighed***	En del vanskelighed***
Mand	49,2	55,3	58,6
Kvinde	50,8	44,7	41,4
Total	100	100	100
Uvægtet antal	13.461	3.572	437

Anm.: Vægtede andele. Personer mellem 18-64 år.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

Kilde: SHILD 2020.

3 Betydning af høreproblemer for arbejdslivet

I denne kapitel sammenligner vi grupperne med høreproblemer med gruppen uden høreproblemer for personer mellem 18-64 år i forhold til en række spørgsmål om deres arbejdsliv, herunder beskæftigelse, arbejdstimer, jobtilfredshed samt selvvurderet arbejdsevne.

3.1 Beskæftigelse

Da vi har fokus på betydningen af høreproblemer for arbejdslivet, vælger vi i tabellerne omhandlende beskæftigelsesstatus at udelade personer under uddannelse. Dette skyldes bl.a., at vi i afsnit 2.2.1 så, at der er relativt store aldersforskelle mellem de tre grupper, hvilket også har betydning for, hvorvidt man er under uddannelse. Så for at gøre grupperne mere sammenlignelige, når vi undersøger forskelle i beskæftigelsesstatus, vælger vi at udelade personer under uddannelse.⁶

Tabel 3.1 viser andelene for de tre grupper i forhold til hhv. 1) i ordinær beskæftigelse, 2) i støttet beskæftigelse⁷ samt 3) ikke i beskæftigelse⁸. Tabellen viser, at andelen af personer i ordinær beskæftigelse er væsentligt lavere for gruppen af personer med en del vanskelighed med hørelsen sammenlignet med gruppen uden høreproblemer. Til gengæld er andelen af personer i støttet beskæftigelse højere for gruppen med en del vanskelighed med at høre sammenlignet med gruppen uden høreproblemer. Tabellen viser også, at andelen af personer, som ikke er i beskæftigelse, er næsten dobbelt så høj for gruppen med en del vanskelighed med at høre sammenlignet med gruppen uden høreproblemer.

⁶ Når vi ser på beskæftigelse, udelader vi også dem, som har svaret 'Andet' på spørgsmålet om deres hovedbeskæftigelse, da vi ikke ved, hvad dette svar dækker over.

⁷ 'Støttet beskæftigelse'-kategorien indeholder følgende grupper: ansatte i fleksjob og førtidspensionister med skånejob, beskyttet beskæftigelse eller bijob.

⁸ 'Ikke i beskæftigelse'-kategorien indeholder følgende grupper: ledige på dagpenge eller kontanthjælp, førtidspensionister uden støttet beskæftigelse, sygedagpengemodtagere, hjemmegående, efterlønsmodtagere og folkepensionister.

Tabel 3.1 Beskæftigelsesstatus for de tre grupper med og uden høreproblemer. Andele, pct.

	Ingen vanskelighed	Lidt vanskelighed**	En del vanskelighed***
I ordinær beskæftigelse	82,0	78,6	63,1
I støttet beskæftigelse	3,4	4,7	8,5
Ikke i beskæftigelse	14,6	16,7	28,4
Total	100	100	100
Uvægtet antal	11.733	3.267	409

Anm.: Vægtede andele. Beskæftigelsesstatus er selvrapporteret. Personer under uddannelse er ikke medtaget. Derudover er personer, som har svaret 'Andet' på spørgsmålet om deres hovedbeskæftigelse, heller ikke medtaget.

Note: * $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$.

Kilde: SHILD 2020.

Tabel 3.2 viser andelen af personer i hhv. beskæftigelse og ikke i beskæftigelse for de tre grupper. Det vil sige, at vi her har slået ordinær beskæftigelse og støttet beskæftigelse sammen, hvilket også giver mulighed for at anvende regressionsmodeller, hvor vi kan kontrollere for demografiske forskelle mellem grupperne. Tabellen viser ligesom i Tabel 3.1, at andelen af personer, som ikke er i beskæftigelse, er højere i gruppen med en del vanskelighed med at høre sammenlignet med gruppen uden høreproblemer.

Tabel 3.2 Beskæftigelsesstatus for de tre grupper med og uden høreproblemer – beskæftiget vs. ikke beskæftiget. Andele, pct.

	Ingen vanskelighed	Lidt vanskelighed*	En del vanskelighed***
I beskæftigelse	85,4	83,3	71,6
Ikke i beskæftigelse	14,6	16,7	28,4
Total	100	100	100
Uvægtet antal	11.733	3.267	409

Anm.: Vægtede andele. Beskæftigelsesstatus er selvrapporteret. Personer under uddannelse er ikke medtaget. Derudover er personer, som har svaret 'Andet' på spørgsmålet om deres hovedbeskæftigelse, heller ikke medtaget.

Note: * $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$.

Kilde: SHILD 2020.

Tabel 3.3 viser regressionskoefficienterne for forskellen i beskæftigelse mellem de to grupper med høreproblemer og gruppen uden høreproblemer hhv. med og uden kontrol for demografiske faktorer (alder, køn og uddannelsesniveau). Tabellen viser, at forskellen mellem gruppen med lidt vanskelighed med

at høre og gruppen uden høreproblemer ikke længere er signifikant, når vi kontrollerer for demografiske karakteristika. Tabellen viser også, at forskellen mellem gruppen med en del vanskelighed med at høre og gruppen uden høreproblemer fortsat er signifikant, når vi kontrollerer for demografiske karakteristika, men at forskellen mellem de to grupper falder fra 14 procentpoint til 9 procentpoint i andelen, som er i beskæftigelse vs. ikke i beskæftigelse.

Tabel 3.3 Regressionskoefficienter: Beskæftiget vs. ikke beskæftiget for de tre grupper med og uden høreproblemer

	Model 1	Model 2
	Beskæftiget vs. ikke beskæftiget (Uden kontrol for demografiske karakteristika) ¹	Beskæftiget vs. ikke beskæftiget (Med kontrol for demografiske karakteristika) ²
Ingen vanskelighed (ref.)	.	.
Lidt vanskelighed	-0,020* (-2,15)	0,007 (0,71)
En del vanskelighed	-0,138*** (-5,06)	-0,092*** (-3,37)
Konstant	0,854*** (205,10)	0,441*** (9,39)
N	15.409	15.272

Anm.: Med vægtning. Beskæftigelsesstatus er selvrapporteret. Personer under uddannelse er ikke medtaget. Derudover er personer, som har svaret 'Andet' på spørgsmålet om deres hovedbeskæftigelse, heller ikke medtaget. T-værdi i parenteserne.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001. ¹Uden kontrol for køn, alder, kvadreret alder og uddannelsesniveau i model 1. ² Med kontrol for køn, alder, kvadreret alder og uddannelsesniveau i model 2.

Kilde: SHILD 2020 og registerdata om uddannelsesniveau fra Danmarks Statistik 2019.

3.2 Arbejdstimer om ugen

Tabel 3.4 viser det gennemsnitlige antal arbejdstimer, som personerne i de tre grupper normalt arbejder i løbet af en uge. Her er det vigtigt at være opmærksom på, at man kun får dette spørgsmål, hvis man er i beskæftigelse (ordinær eller støttet). Tabellen viser, at gruppen med en del vanskelighed med at høre i gennemsnit arbejder færre timer om ugen sammenlignet med gruppen uden høreproblemer. Til gengæld er der ikke en signifikant forskel mellem gruppen med lidt vanskelighed med at høre og gruppen uden høreproblemer.

Tabel 3.4 Hvor mange timer om ugen arbejder du normalt? Opdelt for de tre grupper med og uden høreproblemer. Gennemsnit, timer

	Ingen vanskelighed	Lidt vanskelighed	En del vanskelighed**
Gennemsnit	36,8	36,5	34,5
Forskel	Ref.	-0,3	-2,3
N	10.312	2.841	314

Anm.: Betinget på, at man er i beskæftigelse (støttet og ordinær beskæftigelse). Med vægtning.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

Kilde: SHILD 2020.

Tabel 3.5 viser regressionskoefficienterne for forskellene mellem de to grupper med høreproblemer og gruppen uden høreproblemer, hhv. med og uden kontrol for demografiske karakteristika. Tabellen viser, at forskellen i arbejdstimer om ugen mellem gruppen med en del vanskelighed med at høre og gruppen uden høreproblemer i gennemsnit er 2,5 timer, efter at vi har kontrolleret for demografiske karakteristika. Det lavere antal arbejdstimer kan muligvis skyldes, at der er en højere andel i støttet beskæftigelse i gruppen med en del vanskelighed med at høre sammenlignet med gruppen uden høreproblemer (jf. Tabel 3.1).

Tabel 3.5 Regressionskoefficienter: Hvor mange timer om ugen arbejder du normalt? Opdelt for de tre grupper med og uden høreproblemer

	Model 1	Model 2
	Hvor mange timer om ugen arbejder du normalt i dette job? (Uden kontrol for demografiske karakteristika) ¹	Hvor mange timer om ugen arbejder du normalt i dette job? (Med kontrol for demografiske karakteristika) ²
Ingen vanskelighed (ref.)	.	.
Lidt vanskelighed	-0,39 (-1,40)	-0,53 (-1,95)
En del vanskelighed	-2,32** (-2,86)	-2,51*** (-3,37)
Konstant	36,84*** (327,4)	27,09*** (19,44)
N	13.467	13.361

Anm.: Betinget på, at man er i beskæftigelse (støttet og ordinær beskæftigelse). Med vægtning. T-værdi i parenteserne.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001. ¹Uden kontrol for køn, alder, kvadreret alder og uddannelsesniveau i model 1. ² Med kontrol for køn, alder, kvadreret alder og uddannelsesniveau i model 2.

Kilde: SHILD 2020 og registerdata om uddannelsesniveau fra Danmarks Statistik 2019.

3.3 Tilfredshed med arbejde

Tabel 3.6 viser den gennemsnitlige arbejdstilfredshed for de tre grupper. For at beregne arbejdstilfredsheden har vi taget udgangspunkt i spørgsmålet "Hvor tilfreds er du alt i alt med dit arbejde?", som har fem svarmuligheder, fra 'Meget utilfreds' til 'Meget tilfreds', værdier mellem 1-5. Et højere gennemsnit indikerer således en højere grad af tilfredshed med arbejdet. Tabellen viser, at de to grupper med høreproblemer har en smule lavere arbejdstilfredshed sammenlignet med gruppen uden høreproblemer.

Tabel 3.6 Hvor tilfreds er du alt i alt med dit arbejde? Opdelt for de tre grupper med og uden høreproblemer. Gennemsnit

	Ingen vanskelighed	Lidt vanskelighed***	En del vanskelighed*
Gennemsnit	4,21	4,11	4,08
Forskel	Ref.	-0,10	-0,13
N	10.328	2.842	313

Anm.: Betinget på, at man er i beskæftigelse (støttet og ordinær beskæftigelse). Med vægtning. Der er følgende fem svarkategorier: 1. Meget utilfreds, 2. Utilfreds, 3. Hverken tilfreds eller utilfreds, 4. Tilfreds, 5. Meget tilfreds.

Note: * $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$.

Kilde: SHILD 2020.

Tabel 3.7 viser regressionskoefficienterne for forskellene mellem de to grupper med høreproblemer og gruppen uden høreproblemer i forhold til arbejdstilfredshed, hhv. med og uden kontrol for demografiske karakteristika. Tabellen viser, at der også er signifikante forskelle i arbejdstilfredsheden mellem grupperne med høreproblemer og gruppen uden høreproblemer, når vi kontrollerer for demografiske karakteristika. Der er dog umiddelbart ikke tale om store forskelle i den gennemsnitlige arbejdstilfredshed for de tre grupper (hhv. -0,12 og -0,17 lavere tilfredshed på skalaen fra 1-5).

Tabel 3.7 Regressionskoefficienter: Hvor tilfreds er du alt i alt med dit arbejde? Opdelt for de tre grupper med og uden høreproblemer

	Model 1	Model 2
Hvor tilfreds er du alt i alt med dit arbejde? (Uden kontrol for demografiske karakteristika) ¹		Hvor tilfreds er du alt i alt med dit arbejde? (Med kontrol for demografiske karakteristika) ²
Ingen vanskelighed (ref.)	.	.
Lidt vanskelighed	-0,10*** (-4,19)	-0,12*** (-5,17)
En del vanskelighed	-0,13* (-2,13)	-0,17** (-2,89)
Konstant	4,21*** (443,19)	4,19*** (35,69)
N	13483	13376

Anm.: Betinget på, at man er i beskæftigelse (støttet og ordinær beskæftigelse). Med vægtning. T-værdi i parenteserne.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001. ¹ Uden kontrol for køn, alder, kvadreret alder og uddannelsesniveau i model 1. ² Med kontrol for køn, alder, kvadreret alder og uddannelsesniveau i model 2.

Kilde: SHILD 2020 og registerdata om uddannelsesniveau fra Danmarks Statistik 2019.

3.4 Arbejdsevne

Tabel 3.8 viser den gennemsnitlige selv vurderede arbejdsevne for de tre grupper. Dette spørgsmål er ikke betinget på, at man er i beskæftigelse, dvs. at alle respondenter, uanset beskæftigelsesstatus, er blevet bedt om at vurdere deres arbejdsevne på en skala fra 0-10. Tabellen viser, at den gennemsnitlige arbejdsevne er lavere for både gruppen med lidt vanskelighed med at høre og gruppen med en del vanskelighed med at høre sammenlignet med gruppen uden høreproblemer.

Tabel 3.8 Hvordan synes du, din arbejdsevne er alt i alt på en skala fra 0-10, hvor 0 er meget dårlig, og 10 er meget god? Opdelt for de tre grupper med og uden høreproblemer. Gennemsnit

	Ingen vanskelighed	Lidt vanskelighed***	En del vanskelighed***
Gennemsnit	8,25	7,72	6,64
Forskel	Ref.	-0,53	-1,61
N	13.439	3.565	436

Anm.: Med vægtning.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

Kilde: SHILD 2020.

Tabel 3.9 viser regressionskoefficienterne for forskellene mellem de to grupper med høreproblemer og gruppen uden høreproblemer i forhold til selvvurderet arbejdsevne, hhv. med og uden kontrol for demografiske faktorer. Tabellen viser, at forskellene mellem grupperne i selvvurderet arbejdsevne bliver en smule mindre, når vi kontrollerer for demografiske faktorer. Men især for gruppen med en del vanskelighed med at høre er der en tydelig og signifikant forskel i selvvurderet arbejdsevne (-1,26 på skalaen fra 0-10), når man sammenligner med gruppen uden høreproblemer. Til gengæld er der kun en lille forskel (-0,30) mellem gruppen med lidt vanskelighed med at høre og gruppen uden høreproblemer, når man kontrollerer for demografiske faktorer.

Tabel 3.9 Regressionskoefficienter: Hvordan synes du, din arbejdsevne er alt i alt på en skala fra 0-10, hvor 0 er meget dårlig, og 10 er meget god? Opdelt for de tre grupper med og uden høreproblemer

	Model 1	Model 2
	Hvordan synes du, din arbejdsevne er? (Uden kontrol for demografiske karakteristika) ¹	Hvordan synes du, din arbejdsevne er? (Med kontrol for demografiske karakteristika) ²
Ingen vanskelighed (ref.)	.	.
Lidt vanskelighed	-0,53*** (-8,52)	-0,30*** (-4,96)
En del vanskelighed	-1,61*** (-8,52)	-1,26*** (-6,87)
Konstant	8,25*** (338,30)	8,00*** (37,27)
N	17440	17277

Anm.: Med vægtning. T-værdi i parenteserne.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001. ¹ Uden kontrol for køn, alder, kvadreret alder og uddannelsesniveau i model 1. ² Med kontrol for køn, alder, kvadreret alder og uddannelsesniveau i model 2.

Kilde: SHILD 2020 og registerdata om uddannelsesniveau fra Danmarks Statistik 2019.

4 Betydningen af høreproblemer i forhold til det sociale liv på arbejdet

I dette kapitel sammenligner vi grupperne med høreproblemer med gruppen uden høreproblemer i forhold til en række spørgsmål om det sociale liv, generelt og på arbejdet. Vi har valgt at indskrænke aldersintervallet til 40-64 år, da vi i kapitlet ikke har mulighed for at benytte regressionsmodeller.⁹ Ved at indskrænke aldersintervallet reducerer vi risikoen for, at de relativt store aldersforskelle mellem de tre grupper (jf. Tabel 2.4) påvirker resultaterne.

I spørgeskemaet blev respondenterne bedt om at tænke på de sociale sammenhænge, hvor de investerer mest energi (arbejde, uddannelse, foreninger, og offentlige tilbud, men ikke familie og venner).

Tabel 4.1 viser fordelingen for de tre grupper i forhold til, hvilken social sammenhæng de investerer mest energi i. Tabellen viser, at andelen, som investerer mest energi på arbejdet, er lavere for gruppen med en del vanskelighed med at høre sammenlignet med gruppen uden høreproblemer. Forskellen kan delvis skyldes, at en relativt set lavere andel blandt dem med en del vanskelighed med at høre er i beskæftigelse sammenlignet med gruppen uden høreproblemer (jf. Tabel 3.2). Samtidig viser tabellen også, at andelen, som investerer mest energi i foreninger og offentlige tilbud, er højere for gruppen med en del vanskelighed med at høre sammenlignet med gruppen uden høreproblemer. Tabellen viser desuden, at der ikke er en signifikant forskel mellem gruppen med lidt vanskelighed med at høre og gruppen uden høreproblemer i forhold til, hvilken social sammenhæng de investerer mest energi i.

⁹ Det skyldes, at svaralternativerne til spørgsmålene, som vi analyserer på i dette kapitel, ikke kan grupperes på en meningsfuld måde, som muliggør brug af regressionsmodeller.

Tabel 4.1 I hvilken af følgende sociale sammenhænge investerer du mest energi? Opdelt for de tre grupper med og uden høreproblemer. Andele, pct.

	Ingen vanskelighed	Lidt vanskelighed	En del vanskelighed*
Arbejde	82,8	83,5	77,4
Uddannelse	2,3	1,8	2,3
Foreninger og lignende	10,6	10,9	11,6
Offentlige tilbud	4,3	3,9	8,7
Total	100	100	100
Uvægtet antal	8.761	2.878	377

Anm.: Vægtede andele. Personer i alderen 40-64 år.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

Kilde: SHILD 2020.

Tabel 4.2 viser fordelingen for de tre grupper i forhold til, hvilken social sammenhæng de føler sig bedst tilpas i. Tabellen viser, at andelen, som føler sig bedst tilpas på arbejdet, er en smule lavere for gruppen med en del vanskelighed med at høre sammenlignet med gruppen uden høreproblemer. Samtidig er andelen, som føler sig bedst tilpas socialt i offentlige tilbud, højere for gruppen med en del vanskelighed med at høre sammenlignet med gruppen uden høreproblemer. Ligesom i Tabel 4.1 ser man, at der ikke er en signifikant forskel mellem fordelingerne for gruppen med lidt vanskelighed med at høre og gruppen uden høreproblemer.

Tabel 4.2 I hvilken af følgende sociale sammenhænge føler du dig bedst tilpas? Opdelt for de tre grupper med og uden høreproblemer. Andele, pct.

	Ingen vanskelighed	Lidt vanskelighed	En del vanskelighed*
Arbejde	74,7	74,9	70,9
Uddannelse	2,9	2,8	2,6
Foreninger og lignende	18,0	18,9	17,8
Offentlige tilbud	4,4	3,4	8,8
Total	100	100	100
Uvægtet antal	8.705	2.856	377

Anm.: Vægtede andele. Personer i alderen 40-64 år.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

Kilde: SHILD 2020.

I de næste tabeller ser vi på det sociale liv på arbejdet.¹⁰

Tabel 4.3 viser fordelingen for de tre grupper i forhold til, hvorvidt de gerne deltager i det sociale samvær på arbejdet. Tabellen viser, at andelen, som angiver, at de 'meget gerne' deltager i det sociale samvær på arbejdet, er lavere for begge grupper med høreproblemer sammenlignet med gruppen uden høreproblemer. Derudover viser tabellen også, at andelen, som 'helst ikke' deltager i det sociale samvær på arbejdet er højere for begge grupper med høreproblemer sammenlignet med gruppen uden høreproblemer. Forskellen er størst for gruppen med en del vanskelighed med at høre, hvor der er en forskel på 8,7 procentpoint i andelen, som angiver, at de helst ikke deltager i det sociale samvær på arbejdspladsen, når man sammenligner med gruppen uden vanskelighed med at høre.

Tabel 4.3 Deltager du gerne i socialt samvær på arbejdet? Opdelt for de tre grupper med og uden høreproblemer. Andele, pct.

	Ingen vanskelighed	Lidt vanskelighed***	En del vanskelighed***
Meget gerne	66,7	61,5	51,1
Hvis det er nødvendigt	28,5	31,6	35,6
Helst ikke	4,7	7,0	13,4
Total	100	100	100
Uvægtet antal	7.523	2.486	306

Anm.: Vægtede andele. Personer i alderen 40-64 år. Kun dem, som har svaret 'Arbejde' i Tabel 4.1.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

Kilde: SHILD 2020.

Tabel 4.4 viser fordelingen for de tre grupper i forhold til, hvorvidt de kan følge med i samtalen, når der bliver talt sammen i grupper på arbejdet. Tabellen viser, at andelen, som kan følge med i 'alt', når der bliver talt sammen i grupper på arbejdet, er lavere for begge grupper med høreproblemer. Især for gruppen med en del vanskelighed med at høre er andelen, som kan følge med i alt, hvad der bliver sagt i samtalerne, når der bliver talt sammen i grupper på arbejdet, betydeligt lavere for gruppen med en del vanskelighed med at høre sammenlignet med gruppen uden høreproblemer (hhv. 35 pct. og 71 pct.). Tabellen viser også, at andelen, som kun kan følge med i 'meget lidt eller ingenting', når der bliver talt sammen i grupper på arbejdet, er en del højere for

¹⁰ Respondenterne i SHILD bliver kun spurgt ind til det sociale liv i den sociale sammenhæng, som de har svaret, at de investerer mest energi i (Tabel 4.1). Derfor er antallet af respondenter også lavere i Tabel 4.3-Tabel 4.5.

gruppen med en del vanskelighed med at høre sammenlignet med gruppen uden høreproblemer (hhv. 8 pct. og 1 pct.).

Tabel 4.4 Kan du følge med i samtalen, når I taler sammen i grupper på arbejdet? Opdelt for de tre grupper med og uden høreproblemer. Andele, pct.

	Ingen vanskelighed	Lidt vanskelighed***	En del vanskelighed***
Ja, alt	71,1	54,5	34,8
Det meste	24,7	37,1	40,7
En del	3,1	6,1	16,5
Meget lidt/ingenting	1,1	2,3	8,1
Total	100	100	100
Uvægtet antal	7.525	2.488	306

Anm.: Vægtede andele. Personer i alderen 40-64 år. Kun dem, som har svaret 'Arbejde' i Tabel 4.1.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

Kilde: SHILD 2020.

Tabel 4.5 viser fordelingen for de tre grupper i forhold til, om de føler, at de deltager på lige fod med de andre i det uformelle samvær på arbejdspladsen. Tabellen viser, at andelen, som angiver, at de deltager på lige fod med 'alle' i det uformelle samvær på arbejdet, er lavere for grupperne med høreproblemer sammenlignet med gruppen uden høreproblemer. Tabellen viser også, at andelen, som angiver, at de kun deltager på lige fod med 'nogle eller ikke med nogen' i det uformelle samvær på arbejdspladsen, er en del højere for især gruppen med en del vanskelighed med at høre, når man sammenligner med gruppen uden høreproblemer (hhv. 17 pct. og 5 pct.).

Tabel 4.5 Føler du, at du deltager på lige fod med de andre i det uformelle samvær på arbejdet? Opdelt for de tre grupper med og uden høreproblemer. Andele, pct.

	Ingen vanskelighed	Lidt vanskelighed***	En del vanskelighed***
Ja, med alle	66,8	57,5	51,7
Ja, med de fleste	27,8	33,4	31,7
Med nogle/ikke med nogen	5,3	9,1	16,6
Total	100	100	100
Uvægtet antal	7.518	2.486	305

Anm.: Vægtede andele. Personer i alderen 40-64 år. Kun dem, som har svaret 'Arbejde' i Tabel 4.1. Grupperne 'Med nogle' og 'Ikke med nogen' er slået sammen til én kategori af diskretionshensyn.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

Kilde: SHILD 2020.

5 Konklusion

Resultaterne i denne rapport viser, at når man sammenligner grupperne med høreproblemer med gruppen uden høreproblemer, er der tydelige forskelle i forhold til arbejdslivet og muligheden for at deltage i det sociale liv på arbejdspladsen. Dette gælder især for gruppen med en del vanskeligheder med at høre. Det er dog også værd at påpege, at der er tale om beskrivende analyser, hvilket betyder, at man ikke direkte kan konkludere, at forskellene i denne rapport *kun* skyldes hørenedsættelse. Der kan således også være andre forskelle mellem grupperne, som vi ikke har mulighed for at tage højde for i denne rapport, som kan have betydning for arbejdslivet.

Litteratur

- Amilon, A., Østergaard, S.V. & Olsen, R.F. (2020). *Mennesker med handicap: Hverdagsliv og levevilkår 2020*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Bengtsson, S. & Røgeskov, M. (2010). *Personer med høretab i Danmark*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
- Christensen, V.T. (2006). *Uhørt? Betydningen af nedsat hørelse for arbejdsmarkedstilknytning og arbejdsliv*. København: Socialforskningsinstituttet.
- Dillard, L.K., Arunda, M.O., Lopez-Perez, L., Martinez, R.X., Jiménez, L. & Chadha, S. (2022). Prevalence and global estimates of unsafe listening practices in adolescents and young adults: A systematic review and meta-analysis. *BMJ Global Health*, 7(11), 1-11.
- Høreforeningen. (2023). Cochlear implant. Link: <https://hoeforeningen.dk/viden-om/ci-og-bahs/cochlear-implant/> (Besøgt d. 26. oktober 2023).
- Järvelin, M.R., Mäki-Torkko, E., Sorri, M.J. & Rantakallio, P.T. (1997). Effect of hearing impairment on educational outcomes and employment up to the age of 25 years in northern Finland. *British Journal of Audiology*, 31(3), 165-175.
- Madans, J.H., Loeb, M.E. & Altman, B.M. (2011). Measuring disability and monitoring the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities: The work of the Washington Group on Disability Statistics. *BMC Public Health*, 11(4), 1-8.
- Mikkola, T.M., Portegijs, E., Rantakokko, M., Gagné, J.P., Rantanen, T. & Viljanen, A. (2015). Association of self-reported hearing difficulty to objective and perceived participation outside the home in older community-dwelling adults. *Journal of Aging and Health*, 27(1), 103-122.
- Mood, C. (2010). Logistic regression: Why we cannot do what we think we can do, and what we can do about it. *European Sociological Review*, 26(1), 67-82.
- Tseng, Y.C., Liu, S.H.Y., Lou, M.F. & Huang, G.S. (2018). Quality of life in older adults with sensory impairments: A systematic review. *Quality of Life Research*, 27(8), 1957-1971.
- WHO. (2023). WHO Factsheet: Deafness and hearing loss. Link: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/deafness-and-hearing-loss> (Besøgt d. 26. oktober 2023).

Bilag 1 Resultater for høreapparat gruppen

Dette bilag indeholder ukommenterede resultater for forskelle mellem gruppen, som benytter høreapparat eller CI, og gruppen, som ikke benytter høreapparat eller CI.

Bilagstabel 1.1 Gennemsnitlig alder for grupperne med og uden høreapparat eller CI, gennemsnit

	Benytter ikke høreapparat	Benytter høreapparat***
Gennemsnitlig alder	41,1	53,6
Uvægtet antal	16.989	479

Anm.: Vægtede gennemsnit. Personer mellem 18-64 år.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

Kilde: SHILD 2020.

Bilagstabel 1.2 Kompetencegivende uddannelse for grupperne med og uden høreapparat eller CI. Andele, pct.

	Benytter ikke høreapparat	Benytter høreapparat***
Ikke kompetencegivende uddannelse	24,8	36,7
Kompetencegivende uddannelse	75,2	63,3
Total	100	100
Uvægtet antal	15.247	467

Anm.: Vægtede andele. Personer mellem 25-64 år. Højeste fuldførte uddannelse i 2019.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

Kilde: SHILD 2020 og registerdata fra Danmarks Statistik 2019.

Bilagstabel 1.3 Regressionskoefficienter: Kompetencegivende uddannelse for grupperne med og uden høreapparat eller CI

	Model 1	Model 2
	Kompetencegivende udd. vs. ikke kompetencegivende udd. (Uden kontrol for demografiske karakteristika) ¹	Kompetencegivende udd. vs. ikke kompetencegivende udd. (Med kontrol for demografiske karakteristika) ²
Benytter ikke høreapparat eller CI (ref.)	.	.
Benytter høreapparat eller CI	-0,119*** (-4,12)	-0,054 (-1,83)
Konstant	0,752*** (162,39)	0,039 (0,50)
N	15.714	15.714

Anm.: Med vægtning. Personer mellem 25-64 år. T-værdi i parenteserne.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001. ¹Uden kontrol for køn, alder, kvadreret alder og uddannelsesniveau i model 1.

²Med kontrol for køn, alder, kvadreret alder og uddannelsesniveau i model 2.

Kilde: SHILD 2020 og registerdata om uddannelsesniveau fra Danmarks Statistik 2019.

Bilagstabel 1.4 Kønsræssig fordeling for grupperne med og uden høreapparat eller CI. Andele, pct.

	Benytter ikke høreapparat	Benytter høreapparat
Mand	50,4	54,7
Kvinde	49,6	45,3
Total	100	100
Uvægtet antal	16.989	479

Anm.: Vægtede andele. Personer mellem 18-64 år.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

Kilde: SHILD 2020.

Bilagstabel 1.5 Beskæftigelse for grupperne med og uden høreapparat eller CI – 3 kategorier. Andele, pct.

	Benytter ikke høreapparat	Benytter høreapparat***
Ordinær beskæftigelse	81,2	66,6
Støttet beskæftigelse	3,7	6,2
Ikke i beskæftigelse	15,1	27,2
Total	100	100
Uvægtet antal	14.958	450

Anm.: Vægtede andele. Beskæftigelsesstatus er selvrapporteret. Personer under uddannelse er ikke medtaget. Derudover er personer, som har svaret 'Andet' på spørgsmålet om deres hovedbeskæftigelse, heller ikke medtaget.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

Kilde: SHILD 2020.

Bilagstabel 1.6 Beskæftigelse for grupperne med og uden høreapparat eller CI – 2 kategorier. Andele, pct.

	Benytter ikke høreapparat	Benytter høreapparat***
Beskæftiget	84,9	72,8
Ikke beskæftiget	15,1	27,2
Total	100	100
Uvægtet antal	14.958	450

Anm.: Vægtede andele. Beskæftigelsesstatus er selvrapporteret. Personer under uddannelse er ikke medtaget. Derudover er personer, som har svaret 'Andet' på spørgsmålet om deres hovedbeskæftigelse, heller ikke medtaget.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

Kilde: SHILD 2020.

Bilagstabel 1.7 Regressionskoefficienter: Beskæftigelse for grupperne med og uden høreapparat eller CI – 2 kategorier

	Model 1	Model 2
	Beskæftiget vs. ikke beskæftiget (Uden kontrol for demografiske karakteristika) ¹	Beskæftiget vs. ikke beskæftiget (Med kontrol for demografiske karakteristika) ²
Benytter ikke høreapparat eller CI (ref.)	.	.
Benytter høreapparat eller CI	-0,12*** (-4,51)	-0,04 (-1,59)
Konstant	0,85*** (226,38)	0,44*** (9,39)
N	15.408	15.271

Anm.: Med vægtning. Beskæftigelsesstatus er selvrapporteret. Personer under uddannelse er ikke medtaget. Derudover er personer, som har svaret 'Andet' på spørgsmålet om deres hovedbeskæftigelse, heller ikke medtaget. T-værdi i parenteserne.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001. ¹Uden kontrol for køn, alder, kvadreret alder og uddannelsesniveau i model 1. ²Med kontrol for køn, alder, kvadreret alder og uddannelsesniveau i model 2.

Kilde: SHILD 2020 og registerdata om uddannelsesniveau fra Danmarks Statistik 2019.

Bilagstabel 1.8 Hvor mange timer om ugen arbejder du normalt? Opdelt for grupperne med og uden høreapparat eller CI, timer

	Benytter ikke høreapparat	Benytter høreapparat*
Gennemsnit	36,8	34,9
N	13.107	358

Anm.: Betinget på, at man er i beskæftigelse (støttet og ordinær beskæftigelse). Med vægtning.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

Kilde: SHILD 2020.

Bilagstabel 1.9 Regressionskoefficienter: Hvor mange timer om ugen arbejder du normalt? Opdelt for grupperne med og uden høreapparat eller CI

	Model 1	Model 2
Hvor mange timer om ugen arbejder du normalt i dette job? (Uden kontrol for demografiske karakteristika) ¹		Hvor mange timer om ugen arbejder du normalt i dette job? (Med kontrol for demografiske karakteristika) ²
Benytter ikke høreapparat eller CI (ref.)	.	.
Benytter høreapparat eller CI	-1,82* (-2,21)	-1,53 (-1,96)
Konstant	36,76*** (356,21)	27,07*** (19,39)
N	13.465	13.359

Anm.: Betinget på, at man er i beskæftigelse (støttet og ordinær beskæftigelse). Med vægtning. T-værdi i parenteserne.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001. ¹Uden kontrol for køn, alder, kvadreret alder og uddannelsesniveau i model 1.

²Med kontrol for køn, alder, kvadreret alder og uddannelsesniveau i model 2.

Kilde: SHILD 2020 og registerdata om uddannelsesniveau fra Danmarks Statistik 2019.

Bilagstabel 1.10 Hvor tilfreds er du alt i alt med dit arbejde? Opdelt for grupperne med og uden høreapparat eller CI

	Benytter ikke høreapparat	Benytter høreapparat
Gennemsnit	4,2	4,2
N	13.127	354

Anm.: Betinget på, at man er i beskæftigelse (støttet og ordinær beskæftigelse). Med vægtning.

Der er følgende fem svarkategorier: 1. Meget utilfreds, 2. Utilfreds, 3. Hverken tilfreds eller utilfreds, 4. Tilfreds, 5. Meget tilfreds.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

Kilde: SHILD 2020.

Bilagstabel 1.11 Regressionskoefficienter: Hvor tilfreds er du alt i alt med dit arbejde? Opdelt for grupperne med og uden høreapparat eller CI

	Model 1	Model 2
	Hvor tilfreds er du alt i alt med dit arbejde? (Uden kontrol for demografiske karakteristika) ¹	Hvor tilfreds er du alt i alt med dit arbejde? (Med kontrol for demografiske karakteristika) ²
Benytter ikke høreapparat eller CI (ref.)	.	.
Benytter høreapparat eller CI	0,01 (0,14)	-0,03 (-0,69)
Konstant	4,19*** (482,57)	4,17*** (35,37)
N	13.481	13.374

Anm.: Betinget på, at man er i beskæftigelse (støttet og ordinær beskæftigelse). Med vægtning. T-værdi i parenteserne.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001. ¹Uden kontrol for køn, alder, kvadreret alder og uddannelsesniveau i model 1.

²Med kontrol for køn, alder, kvadreret alder og uddannelsesniveau i model 2.

Kilde: SHILD 2020 og registerdata om uddannelsesniveau fra Danmarks Statistik 2019.

Bilagstabel 1.12 Hvordan synes du, din arbejdsevne er alt i alt på en skala fra 0-10, hvor 0 er meget dårlig, og 10 er meget god? Opdelt for grupperne med og uden høreapparat eller CI

	Benytter ikke høreapparat	Benytter høreapparat***
Gennemsnit	8,1	6,7
N	16.961	476

Anm.: Med vægtning.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

Kilde: SHILD 2020.

Bilagstabel 1.13 Regressionskoefficienter: Hvordan synes du, din arbejdsevne er alt i alt på en skala fra 0-10, hvor 0 er meget dårlig, og 10 er meget god? Opdelt for grupperne med og uden høreapparat eller CI

	Model 1	Model 2
Hvordan synes du, din arbejdsevne er?		
(Uden kontrol for demografiske karakteristika) ¹		(Med kontrol for demografiske karakteristika) ²
Benytter ikke høreapparat eller CI (ref.)	.	.
Benytter høreapparat eller CI	-1,43*** (-7,10)	-0,89*** (-4,40)
Konstant	8,15*** (360,91)	7,99*** (37,09)
N	17.437	17.274

Anm.: Med vægtning. T-værdi i parenteserne.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001. ¹Uden kontrol for køn, alder, kvadreret alder og uddannelsesniveau i model 1.

²Med kontrol for køn, alder, kvadreret alder og uddannelsesniveau i model 2.

Kilde: SHILD 2020 og registerdata om uddannelsesniveau fra Danmarks Statistik 2019.

Bilagstabel 1.14 I hvilken af følgende sociale sammenhænge investerer du mest energi? Opdelt for grupperne med og uden høreapparat eller CI. Andele, pct.

	Benytter ikke høreapparat	Benytter høreapparat**
Arbejde	83,1	73,9
Uddannelse	2,1	3,7
Foreninger og lignende	10,5	16,3
Offentlige tilbud	4,3	6,1
Total	100	100
Uvægtet antal	11.579	434

Anm.: Vægtede andele. Personer i alderen 40-64 år.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

Kilde: SHILD 2020.

Bilagstabel 1.15 I hvilken af følgende sociale sammenhænge føler du dig bedst tilpas? Opdelt for grupperne med og uden høreapparat eller CI
Andele, pct.

	Benytter ikke høreapparat	Benytter høreapparat
Arbejde	74,9	67,0
Uddannelse	2,8	3,8
Foreninger og lignende	18,0	24,1
Offentlige tilbud	4,3	5,1
Total	100	100
Uvægtet antal	11.504	431

Anm.: Vægtede andele. Personer i alderen 40-64 år.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

Kilde: SHILD 2020.

Bilagstabel 1.16 Deltager du gerne i socialt samvær på arbejdet? Opdelt for grupperne med og uden høreapparat eller CI. Andele, pct.

	Benytter ikke høreapparat	Benytter høreapparat
Meget gerne	65,3	57,0
Hvis det er nødvendigt	29,2	36,4
Helst ikke	5,5	6,6
Total	100	100
Uvægtet antal	9.963	348

Anm.: Vægtede andele. Personer i alderen 40-64 år. Kun dem, som har svaret 'Arbejde' i Bilagstabel 1.14.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

Kilde: SHILD 2020.

Bilagstabel 1.17 Kan du følge med i samtalen, når I taler sammen i grupper på arbejdet? Opdelt for grupperne med og uden høreapparat eller CI. Andele, pct.

	Benytter ikke høreapparat	Benytter høreapparat***
Ja, alt	67,3	30,2
Det meste	27,2	54,0
En del	4,0	12,0
Meget lidt/ingenting	1,5	3,7
Total	100	100
Uvægtet antal	9.967	348

Anm.: Vægtede andele. Personer i alderen 40-64 år. Kun dem, som har svaret 'Arbejde' i Bilagstabel 1.14.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

Kilde: SHILD 2020.

Bilagstabel 1.18 Føler du, at du deltager på lige fod med de andre i det uformelle samvær på arbejdet? Opdelt for grupperne med og uden høreapparat eller CI. Andele, pct.

	Benytter ikke høreapparat	Benytter høreapparat**
Ja, af alle	64,5	54,2
Ja, af de fleste	29,0	36,3
Af nogle/ikke af nogen	6,4	9,5
Total	100	100
Uvægtet antal	9.958	347

Anm.: Vægtede andele. Personer i alderen 40-64 år. Kun dem, som har svaret 'Arbejde' i Bilagstabel 1.14. Grupperne 'Af nogle' og 'Ikke af nogen' er slået sammen til en kategori af diskretionshensyn.

Note: * p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

Kilde: SHILD 2020.

VIVÉ